

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

E-CO Energi as
Postboks 255
0103 Oslo
per-arne.torbjornsdal@e-co.no
Telefon: 24 11 69 20
Telefaks: 24 11 69 01
Org. nr.: NO 976 894 871 MVA

www.e-co.no

Att.:

Side: 1 av 4

Dato: 31.01.2011

Vår ref.: Høringsuttalelse - elsertifikater

Utkast til lov om elsertifikater - høringsuttalelse fra E-CO Energi as

E-CO Energi (E-CO) viser til Olje- og energidepartementets høringsnotat av 8. desember 2010, og redegjør i det følgende for kommentarer til og synspunkter på utkast til lov om elsertifikater.

1. Hovedpunkter i E-COs høringsuttalelse

- E-CO er skeptisk til støtteordninger for ny kraft hvor tilbud og etterspørsel på forhånd fastsettes av myndighetene, uavhengig av den faktiske markedsutviklingen i perioden.
- Konsekvensen av sertifikatmarkedet vil kunne bli nordisk kraftoverskudd, begrenset klimaeffekt, reduserte insentiver for energieffektivisering og forringelse av verdien på norsk vannkraftproduksjon.
- Elsertifikatornigen krever en omfattende utbygging av lokal-, regional- og sentralnett i Norge, overføringsnett i Norden og forbindelser til utlandet.
- E-CO forutsetter at etableringen av elsertifikatsystemet ikke vil gi endringer i reglene for tariffing og anleggsbidrag som påfører eiere av eksisterende kraftverk økte nettkostnader.
- Sertifikatornigen er designet for å stimulere til økt *energi*produksjon, mens utbyggingen av vindkraft i Nord Europa snarere vil øke behovet for mer effekt i årene fremover.
- E-CO forutsetter at det vil fremmes en forskrift om beregning og dokumentasjon av økt kraftproduksjon etter opprusting og utvidelse i eksisterende anlegg.
- NVE og Olje- og energidepartementet må bygge opp økt kapasitet for perioden fram til 2020 for å kunne håndtere konsesjonssøknadene og ankene løpende.
- E-CO ber departementet revurdere den skattemessige diskrimineringen av teknologier, slik at samfunnsøkonomisk rasjonelle vannkraftprosjekter ikke får svekket lønnsomhet i forhold til konkurrerende teknologi/prosjekter.
- Forholdet til regelverket for behandling av konsesjonskraft mv må utredes nærmere.

2. Om E-CO Energi as

E-CO er heleid av Oslo kommune. Selskapet er Norges nest største kraftprodusent med anlegg i store deler av Sør-Norge. Midlere årsproduksjon er nærmere 10 TWh. E-CO er involvert i nybygging, oppgradering og utvidelse av en rekke anlegg for vannkraftproduksjon. Hovedfokus for selskapets utviklingsaktiviteter er på utbygging av økt installert kapasitet og fleksibilitet innenfor eksisterende reguleringer.

3. Innledende bemerkninger

E-CO er skeptisk til å etablere støtteordninger for fornybar kraft som baserer seg på at det ikke er aktørenes oppfatninger av de grunnleggende langsiktige markedsforhold som skal utløse investeringer i ny kraftproduksjon. Det foreslås et lovpålagt elsertifikatmarked der tilbud og etterspørsel etter kraft i de neste 25 årene er bestemt av myndighetene på forhånd, uavhengig av hvordan markedet faktisk utvikler seg i perioden. Subsidiene gir insentiver for utbygging av ny fornybar kraftproduksjon, som vil få negative konsekvenser for verdien av eksisterende kraftverksaktiva i Norge. Samtidig er miljø- og klimagevinsten usikker ettersom det synes å være et begrenset potensial i Norden de nærmeste ni årene for konvertering fra fossil til fornybar energi. Det må derfor utvikles virkemidler for å ta den nye kraften i bruk slik at klimagassutslippene faktisk reduseres.

Det eksisterer planer for utbygging av store mengde ny uregulerbar kraftproduksjon i Nord-Europa de neste ti - 20 årene. E-CO vil påpeke at det som følge av dette vil være behov for et mer fleksibelt kraftsystem med blant annet økt effektkapasitet og flere pumpeinstallasjoner. Det er derfor et paradoks at elsertifikatsystemet er designet for å gi insentiver til utbygging av mer *energi* (GWh), men ikke til investeringer i økt fleksibel *effektkapasitet* (MW). Det oppfatter E-CO som uheldig, i lys av planene som finnes for utbygging av vindkraft i og rundt Nordsjøen og Østersjøen.

E-CO tar til etterretning at et elsertifikatmarked er under etablering, og konstaterer at løsningen for det felles norsk-svenske elsertifikat-samarbeidet i langt på vei er teknologinøytralt og at hovedtrekkene i reglene for godkjenning av anlegg harmoniseres.

4. Vurdering av forslaget

Vi vil i det følgende kommentere deler av departementets forslag:

Nettutbygging og tilknytning av ny fornybar kraftproduksjon

Det fremkommer av høringsnotatet at den store satsningen på utbygging av fornybar energi krever en omfattende utbygging av overføringsnett innen Norden og forbindelsene med andre land. Utbyggingen som kommer som følge av elsertifikatmarkedet vil innebære behov for kraftig utbygging av lokal-, regional- og sentralnett i Norge. E-CO forutsetter at etableringen av elsertifikatsystemet ikke vil gi endringer i reglene for tariffing og anleggsbidrag som påfører eiere av eksisterende kraftverk økte nettkostnader. Prinsippet om en samfunnsmessig best utnyttelse av kraftressursene må inkludere vurderinger av behovet for tilhørende nettutbygging. E-CO mener at kraftprodusentene bør betale anleggsbidrag for utbygging av nett og tilknytning slik at samfunnsmessig rasjonelle vedtak fattes i forbindelse med konsesjonsbehandling og lønnsomme kraftutbygginger kommer først, og at nettselskapene mottar ordinær inntektsramme for anleggene deretter. En harmonisering av systemene for anleggsbidrag og tariffing med Sverige innenfor disse rammene vil bidra til riktig lokalisering av ny kraftproduksjon og likebehandling på tvers av landene.

Forskrifter – opprusting og utvidelse

E-CO har flere eldre kraftverk med behov for opprusting og muligheter for utvidelse de neste ti - 20 årene. Eksempler er utskiftning av løpehjul, strossing av tunnel-systemer eller overføring av nytt vann til magasiner. Elsertifikatmarkedet gir et insentiv til å planlegge tiltak for gjennomføring innen utgangen av 2020. Varig økt fornybar energiproduksjon skal gi rett til elsertifikater. Beregning og

dokumentasjon av økt kraftproduksjon vil være komplisert for komplekse vannkraftsystemer/-reguleringer. Hvilke grunnlagsdata mht hydrologi, teknisk standard, teoretiske analyser kontra driftsdata, ny teknologi, konsekvenser for kraftverk oppstrøms og nedstrøms mv vil være avgjørende for beregning av produksjonsøkningen. E-CO forutsetter at det vil fremmes en forskrift som er harmonisert med den svenske modellen.

Elsertifikatplikt, effekt og pumping

Etter § 16 i loven skal enhver som forbruker elektrisk energi som er egenprodusert regnes som sertifikatpliktig. Kraft benyttet til pumping er ikke elavgiftspliktig, og kraftforbruk for pumping vil derfor ikke være elsertifikatpliktig. Men sertifikatordningen gir ingen insentiver til økt fleksibilitet gjennom pumping, kun til økt energiproduksjon. Det foreligger blant annet politiske ønsker om å videreutvikle det norske vannkraftsystemet med store reguleringsmagasiner og muligheter for pumping til å bidra med effekt-/regulerytelser til Norden og Europa. Norge har store muligheter - i et langsiktig perspektiv - til å bidra med *nødvendige og utslippsfrie* balansetjenester til øvrige regioner i Nord-Europa. Insentivene for å utvikle og bygge nye effektkraftverk og pumpekraftverk vil ikke styrkes, men snarere svekkes av elsertifikatordningen, selv om det kanskje nettopp er disse kvalitetene i det norske vannkraftpotensialet det ville ha vært samfunnsmessig rasjonelt å utvikle. Elsertifikatordningen sammen med økt utvekslingskapasitet vil trolig styrke forsyningssikkerheten mht *energi (GWh)*, men trolig ikke styrke forsyningssikkerheten vesentlig mht *tilgjengelig effekt (MW)* og *fleksibilitet* i stramme kraftsituasjoner.

Konsesjonsbehandling – økt kapasitet i NVE og OED

I høringsnotatets avsnitt om økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslaget sies det at det ikke er gjort noen vurdering av konsekvensene av økt mengde konsesjonssøknader (i NVE og OED). Dette er en svakhet ved utredningen av konsekvenser av lovforslaget. E-CO mener at både NVE og Olje- og energidepartementet må bygge opp økt kapasitet for perioden fram til 2020 for å kunne håndtere konsesjonssøknadene og ankene løpende. Dette er en viktig forutsetning for at det overordnede målet med loven kan nås: at ressursene utnyttes best mulig i de to landene.

Konsekvenser for kraftmarkedet etter 2020

Innen utgangen av 2020 skal det være etablert en økt kraftproduksjon på 26,4 TWh i Sverige/Norge i forhold til dagens nivå. Flere analyser peker mot et kraftoverskudd i Norden. Etter våre vurderinger vil økt tilbud redusere grunnkraftprisen i det nordiske kraftmarkedet betydelig, også som følge av økt kjernekraftproduksjon i Finland og mindre fleksibel termisk produksjon i Danmark og Sverige. En konsekvens av dette er svekket lønnsomhet i fornybar kraftutbygging etter 2020. Etter E-COs syn kan dette medføre tilnærmet investeringsstopp i flere år etter 2020. En direkte konsekvens av elsertifikatloven vil derfor trolig være strukturelle utfordringer i leverandør- og konsulentbransjen som følge av markedssvikt rundt 2020. Dette er en relativt sannsynlig konsekvens av elsertifikatmarkedet som beslutningstakerne bør være oppmerksom på.

Skatte- og avgiftslovgivningen

Lovforslaget innebærer innføring av grunnrenteskatt på inntekter fra utstedte elsertifikater for vannkraft over en viss størrelse (lovfestet i ny bokstav d i skattelovens § 18-3 annet ledd). Denne bestemmelsen innebærer at prinsippet om teknologinøytralitet settes til side. Årets stramme kraftsituasjon viser nettopp at stor vannkraft gir et verdifullt bidrag til forsyningssikkerheten i forhold til mindre vannkraft og uregulerbar vindkraft. I valget mellom (flere) investeringer i samme

mengde energi (GWh) i liten vannkraft, som ikke bidrar til økt forsyningssikkerhet, og stor regulerbar vannkraft av betydning for forsyningssikkerheten, vil investor helle mot å investere i små anlegg på grunn av utformingen av skattesystemet. Forslaget er et eksempel på at energipolitikken og skatte- og avgiftspolitikken for energisektoren ikke har samme mål. Konsekvensen av endringen er at samfunnsøkonomisk rasjonelle vannkraftprosjekter får svekket bedriftsøkonomisk lønnsomhet i forhold til konkurrerende teknologi/prosjekter.

Etter E-CO Energis syn er det prinsipielt galt å inkludere sertifikatinntekter i grunnrenteinntekten. Grunnrente oppstår som følge av at en begrenset naturressurs utnyttes, i dette tilfellet rettigheter til å utnytte vannfall til kraftproduksjon. Sertifikatinntektene er derimot et uttrykk for samfunnets betalingsvilje for fornybar energi, og vil ikke være enestående for vannkraftproduksjon. E-CO er enig med og viser til Energi Norge sitt høringssvar på dette spørsmålet.

Forholdet til konsesjonskraft og frikraft

I hvilken grad lovutkastet vil påvirke regelverket for behandling av konsesjonskraft mv er ikke utredet. E-CO viser til Energi Norges høringssvar på temaet.

5. Avslutning

Lov om elsertifikater har som formål å bidra til økt produksjon av elektrisitet fra fornybare kilder. Det er ønskelig at den fornybare produksjonen bygges ut på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte, det vil si at de prosjektene med lavest kostnad realiseres først (ref energilovens formålsparagraf). Et avgjørende suksesskriterium for ordningen er derfor at de ulike fornybare teknologiene ikke bare likebehandles i prinsippet, men også i realiteten i forhold til beskatning og konsesjonsbehandling.

E-CO Energi ønsker avslutningsvis å takke for at selskapet gis denne muligheten til å kommentere det fremlagte lovutkastet.

Med vennlig hilsen
E-CO Energi as

Tore Olaf Rimmereid

Administrerende direktør

Per-Arne Torbjørnsdal

Direktør for forretningsutvikling